

Warming Up (Leeuwarden en Opsterland)

Zelf ergens moeite voor doen - net als in de sport

Man, jaar of twintig, werkloos en moeilijk bemiddelbaar: de doelgroep van Warming Up in Leeuwarden heeft zo zijn problemen. Het lastige is: de schuld schuiven deze jongeren vaak af op iemand anders. In het 16-daagse traject onder de vleugels van eredivisieclub SC Cambuur en haar maatschappelijke stichting Cambuur Verbindt krijgen ze een spiegel voorgehouden: "Ze moeten leren hun verantwoordelijkheid te nemen."

De deelnemers aan Warming Up leven gedurende vier tot zes weken 16 dagen in een strak dagritme, van ontbijt tot einde middag. Op die dagen is de agenda gevuld met sport, sollicitatietraining, gezonde voeding, theatertraining en andere clinics. Het programma is gericht op een reëel zelfbeeld, zelfredzaamheid en nadenken over je toekomst: wat wil ik en hoe kan ik dat bereiken. Doel is langdurig werkloze jongeren voorbereiden op werk of een opleiding.

Warming Up bestaat sinds 2008 en wordt uitgevoerd door oud-profvoetballers René van Rijswijk en Lody Roembiak. Inmiddels zijn er ruim 225 jonge mannen aangeschoven voor het ontbijt. Van Rijswijk: "De deelnemers hebben

iets met sport, maar hoeven niet per se zelf te sporten. We laten hen zien dat, als je wat wilt bereiken, je zelf moeite daarvoor moet doen. Net als in de sport."

Realistische toekomstverwachtingen

Van huis uit heeft de doelgroep vaak weinig sturing meegekregen. Problemen worden gemakkelijk afgeschoven op een ander. De deelnemers hebben niet geleerd dat ze zelf de verantwoordelijkheid moeten nemen voor hun leven, vertelt Roembiak: "Dan komt er iemand uit het traject te laat bij het gezamenlijk ontbijt, geeft hij de schuld aan zijn moeder. Hij is te laat omdat zijn broek nog in de was zat. Dat accepteren we niet, je bent zelf verantwoordelijk. Jij moet ervoor zorgen dat je je spullen voor elkaar

hebt. Ouders maken het de jongere ook wel makkelijk. Dit is een voorbeeld, maar bij veel van deze jongens gaat het vaak al een leven lang zo. Geen diploma? Schuld van de leraar. Baan niet gekregen? Schuld van de werkgever. Die gewoonte, dat moet stoppen. In de training laten we de deelnemers zien dat hun methode niet werkt. En dat het beeld dat ze van zichzelf hebben, de verwachtingen voor hun toekomst, niet realistisch zijn. We laten ze óók zien hoe ze het wel kunnen aanpakken."

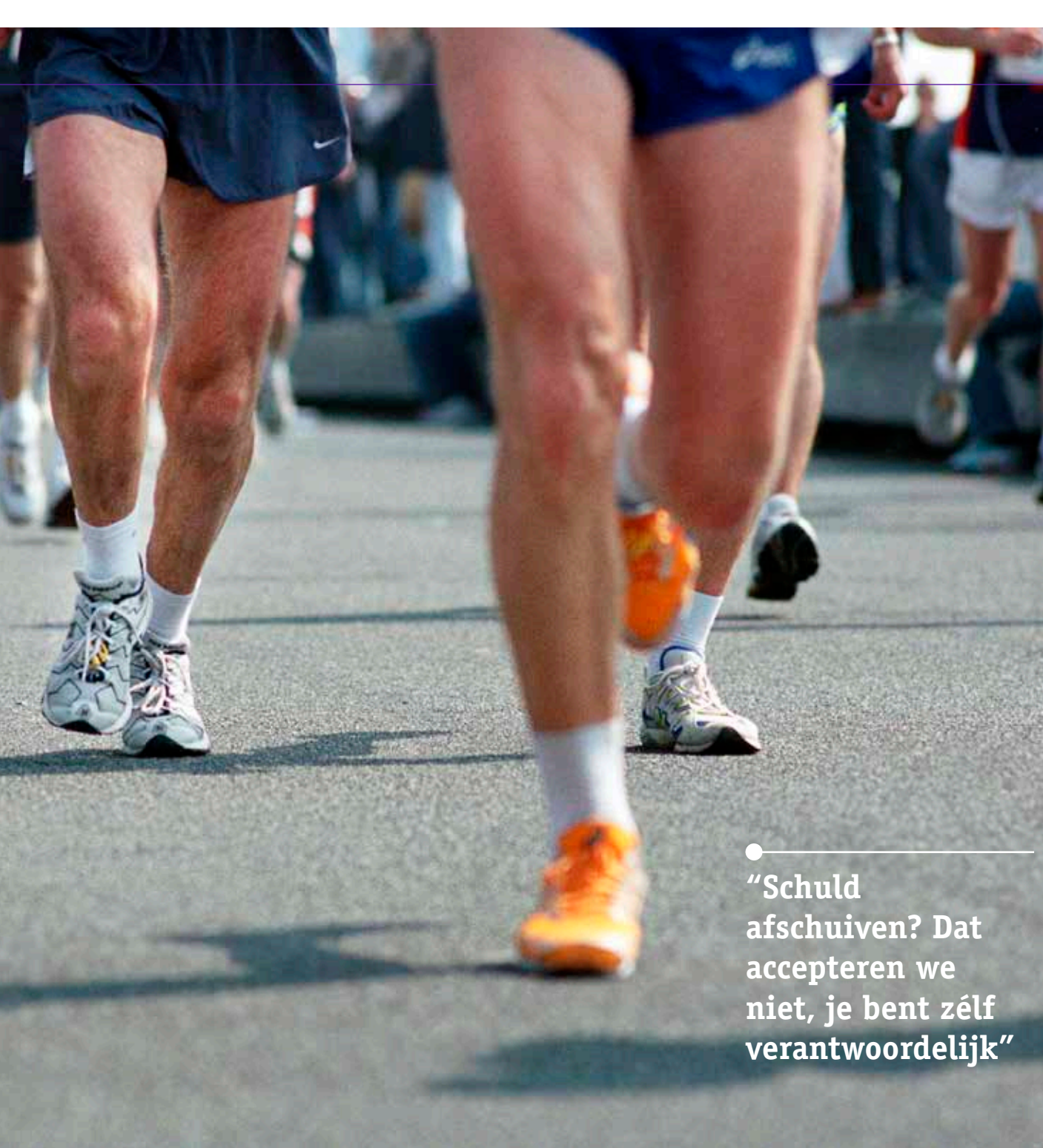
Inzicht in eigen gedrag

Deelnemers aan Warming Up worden geselecteerd door de gemeente. In augustus 2014 is een groep van start gegaan met 15 jongeren uit de gemeente Opsterland. Waarom koos de gemeente voor dit re-integratieproject? Wethouder W&I Wietze Kooistra: "De jongeren die wij hebben aangemeld, hebben vaak al begeleiding gehad, bijvoorbeeld presentatie- en sollicitatietrainingen. Dat was werkgericht en niet altijd succesvol. Deze groep jongens mist vaak structuur in hun leven. Het is heel moeilijk om hen te activeren, naar arbeidsmarkt of opleiding. Sport spreekt hen vaak wel aan en kan helpen om structuur te brengen in hun dag. We hebben

positieve geluiden gehoord over dit project. Nu het project loopt is er iedere dag bij het ontbijt een casemanager van de gemeente Opsterland aanwezig. Zo houden we de vinger aan de pols." In het 16-daagse traject zitten ook sollicitatietrainingen, maar Van Rijswijk en Roembiak gaan verder dan dat. Ze willen gedragsverandering teweeg brengen bij de deelnemers. Hen tot het inzicht brengen dat ze niet verder komen als ze op de oude weg doorgaan. Van Rijswijk: "In de eerste dagen activeren we de groep met sportactiviteiten en theaterclincs en stellen diagnoses. We proberen te achterhalen waarom iemand probleemgedrag laat zien, niet een keer maar keer op keer. Dat kan confronterend zijn en roept soms weerstand op bij de deelnemers." Geeft niks, zegt Roembiak, dat past juist prima in het programma. "Als ze kwaad worden vragen we waarom en gaan het gesprek aan. We hebben regelmatig huilende jongens tegenover ons. We hebben daarin verschillende rollen. René praat met zo'n jongen, ik ben directer en confronteer hem met zijn gedrag."

Sporters hebben het makkelijk

Mensen om de tuin leiden met mooie praatjes, daar kunnen de jongens in hun vertrouwde omgeving misschien nog mee weggkomen. Niet bij Van Rijswijk en Roembiak. "Als je zegt dat je als hondenbegeleider bij een beveiligingsbedrijf wilt werken, verwachten we dat je daar mee aan de slag gaat", vertelt Roembiak. "Als je naar zo'n bedrijf toe bent geweest voor een gesprek en het is niet gelukt, dan willen we weten waarom niet. Dat het bedrijf niet deugt, dat geloven



●
"Schuld
afschuiven? Dat
accepteren we
niet, je bent zélf
verantwoordelijk"

we niet zomaar. We doen navraag bij het bedrijf en dan horen we vaak een heel ander verhaal." Soms blijkt dan dat de jongere zich niet goed kan presenteren, of dat hij simpelweg niet geschikt is voor het werk. "Dat biedt handvatten, daarmee kun je verder. We gaan samen met zo'n jongen kijken waar het mis ging, of dat een andere baan hem misschien beter ligt. Wat denk ik heel belangrijk is: we maken contact met hem, we zijn er voor hem."

Van Rijswijk: "Deze groep jongens denkt vaak dat zij het moeilijk hebben en dat topsporters een mooi leven hebben. Dan vergeten ze dat je hard moet trainen en ook veel moet laten om succesvol te zijn in een sport. Dat geldt ook voor werk. We laten zien dat je daar discipline, zelfkennis en een opleiding voor nodig hebt. Je krijgt het niet voor niets. Als ze hier te laat komen, pakken we ze daar stevig op aan want de andere jongens zien dat ook. Je komt er niet mee weg, afspraak is afspraak. Dat beseft zien we groeien naar mate het traject vordert. Het mooie is dat het werkt, op gegeven moment hoeven wij niet meer te corrigeren maar doet de groep dat."

Bijvangst: beter beeld van jongere

Er zitten ongeveer 15 deelnemers in een Warming Up-traject. Alleen jongens, "met meisjes erbij krijg je een andere dynamiek en gaan ze meer op elkaar letten dan op het programma". De gemeente Opsterland heeft duidelijke doelen voor de groep die op dit moment in het traject zit. Kooistra: "Activeren, leren hoe je met mensen omgaat en wennen aan structuur, bijvoorbeeld door op tijd op te staan. Dat

is de basis die je nodig hebt om een baan te behouden of om een opleiding te kunnen volgen. Voor ons is Warming Up een pilot, we gaan na afloop kijken of dit project succes heeft gehad."

En, wat zijn de resultaten bij eerdere trajecten? Roembiak: "Over alle projecten heen

met een jongere, is bereid om te investeren in zijn toekomstige werknemer. Dan is het niet meer dan eerlijk dat hij weet wat wij weten." Van Rijswijk en Roembiak zien ook nog verbetermogelijkheden voor de toekomst.

"Er verandert voortdurend heel veel bij gemeenten; andere mensen, andere regels, andere

"Geen diploma? Schuld van de leraar. Baan niet gekregen? Schuld van de werkgever. Die gewoonte, dat moet stoppen."

vinden gemiddeld vijf mensen in een groep een baan, twee deelnemers gaan een opleiding doen. Een drietal houdt het niet vol en valt uit; jammer, maar daardoor wordt wel duidelijk waar de schoen wringt. Hierop kan de gemeente vervolgens inspelen. Zo kan een bijstandsuitkering worden verlaagd, dan wel stopgezet. Een enkele keer komt het voor dat jongens een baan vinden omdat ze geen zin hebben om mee te doen. Ook dat is prima. Tot slot zijn er nog jongens die zo met zichzelf in de knoop zitten dat hulpverlening nodig is voordat hij aan werk kan gaan denken."

Mooie bijvangst is dat Warming Up een beter inzicht geeft in de jongere. Wat zijn problemen zijn en hoe het verder moet, vertelt Van Rijswijk. "Ook de werkgevers hebben daar voordeel van. Een werkgever die via ons in gesprek gaat

geldpotjes. Wij moeten steeds opnieuw weer aantonen dat onze aanpak werkt. Jammer, want dat kost onnodig veel tijd. Het zou mooi zijn als informatie over dit project intern werd vastgelegd en overgedragen. Dat zou beslist beter kunnen."

Samenvatting

De deelnemers aan Warming Up leven gedurende vier tot zes weken 16 dagen in een strak dagritme, van ontbijt tot einde middag. Op die dagen is de agenda gevuld met sport, sollicitatietraining, gezonde voeding, theatertraining en andere clinics. Het programma is gericht op een reëel zelfbeeld, zelfredzaamheid en nadenken over je toekomst: wat wil ik en hoe kan ik dat bereiken.

Doel

Langdurig werkloze jongeren voorbereiden op werk of een opleiding, door gedragsverandering en een positieve houding ten opzichte van werk of school te bewerkstelligen middels korte en intensieve begeleiding.

Doelgroep

Jongeren tot 27 jaar die een langere tijd in een uitkeringssituatie verkeren, een grotere afstand tot de arbeidsmarkt hebben en die 'in de goede stand' gezet moeten worden (afspraken nakomen, eigen verantwoordelijkheid nemen).

Resultaat

In een groep van 15 deelnemers vinden gemiddeld vijf mensen een baan, twee gaan terug naar school. Drie deelnemers haken voortijdig af, soms omdat ze zelf een baan vinden.